

Naise rolli restruktureerimine Eesti avalikus arvamuses vahemikus 1990- 2011

Andrus Saar

Euroopa Sotsiaalfondi projekt “ **Kas õpilased või poisid ja tüdrukud?**
Uurimus Eesti õpetajate ja haridustöötajate valmisolekust
sootundlikuks õpetamiseks ja kasvatamiseks”

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

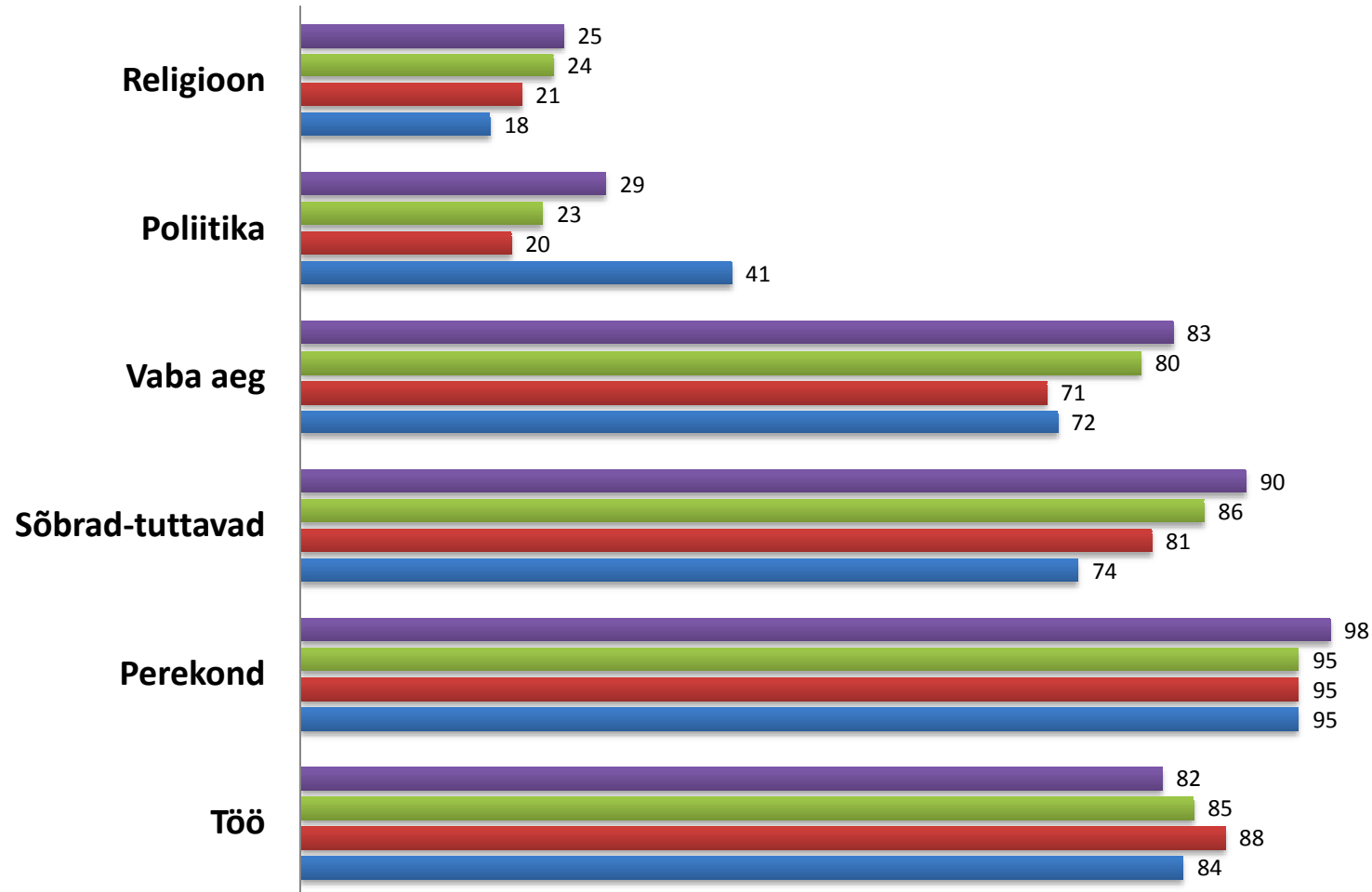

Eesti tuleviku heaks

Kui tähtsad on Teie elus

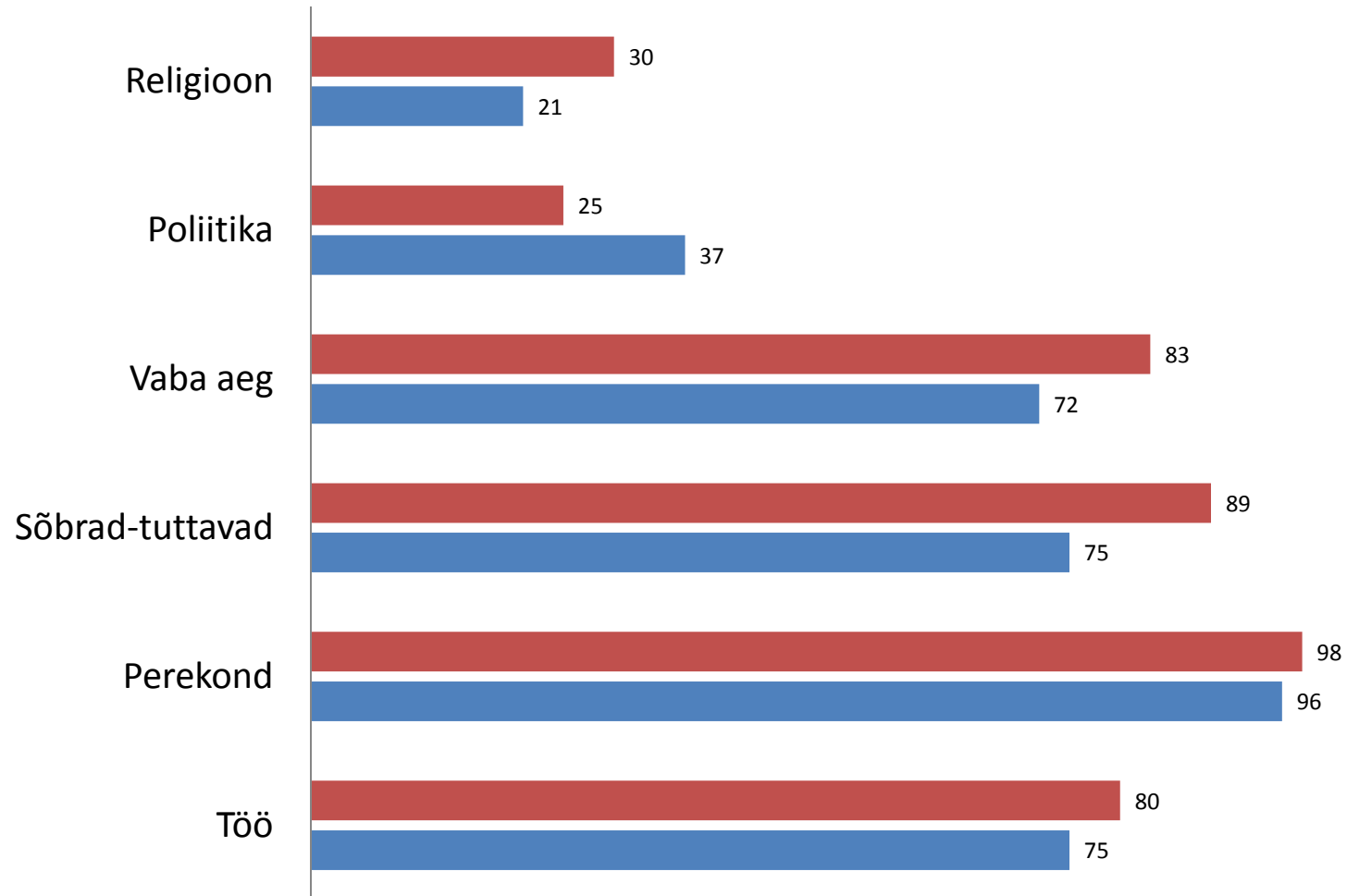
% neist, kes ütles tähtis

■ 2011 ■ 2008 ■ 1999 ■ 1990

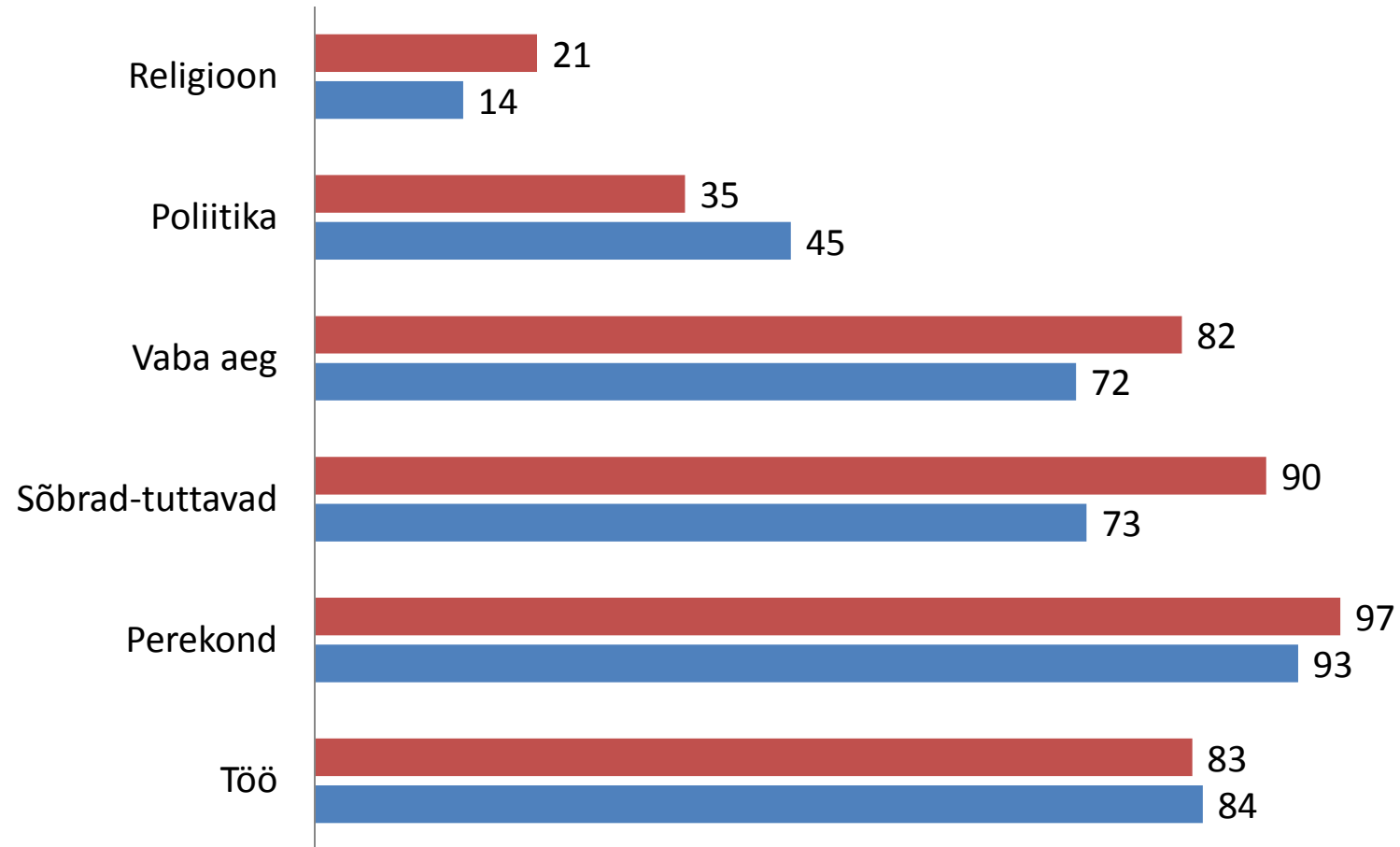
Kui tähtsad on Teie elus?

■ 2011 naised ■ 1990 naised

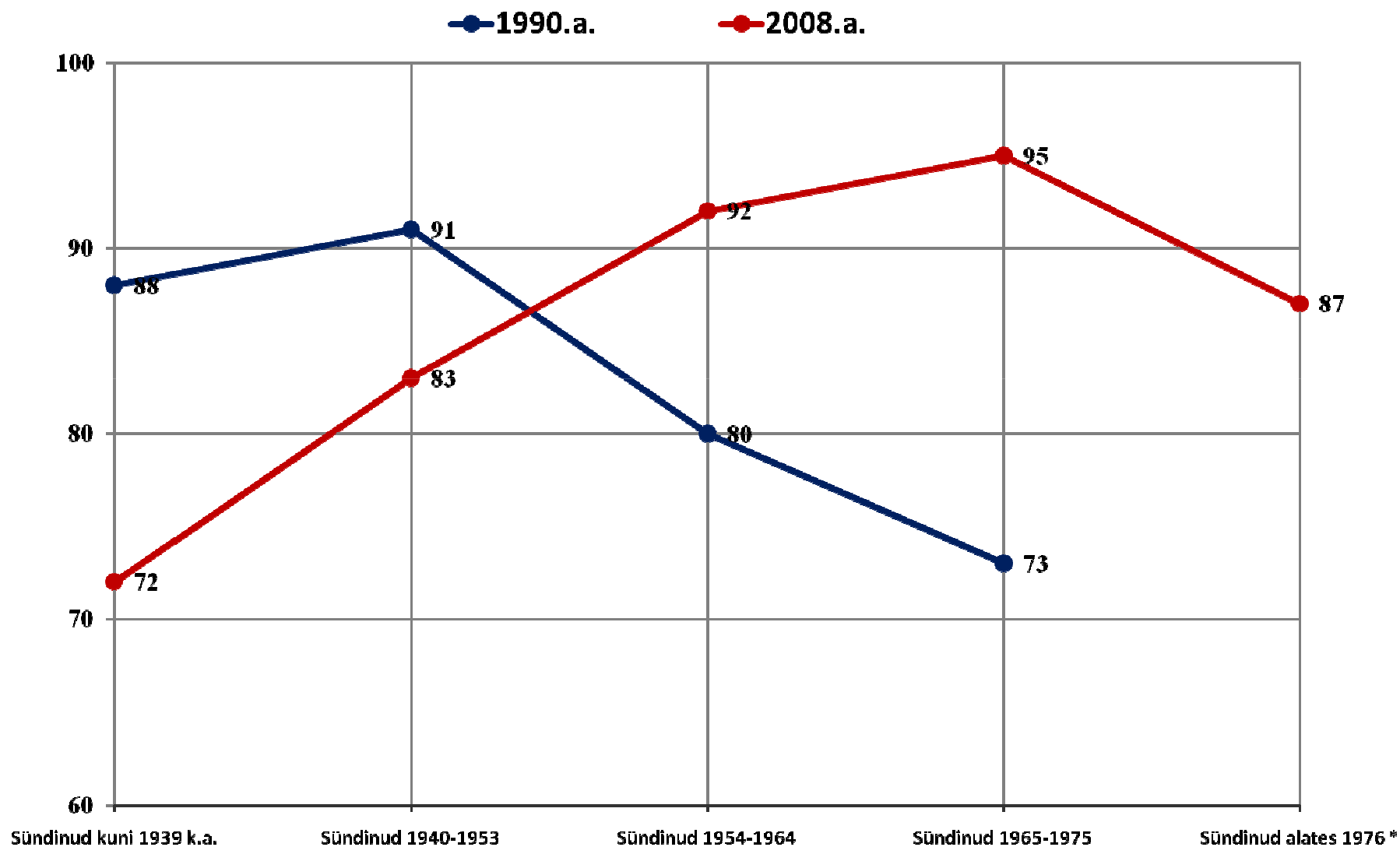

Kui tähtsad on Teie elus?

■ 2011 mehed ■ 1990 mehed

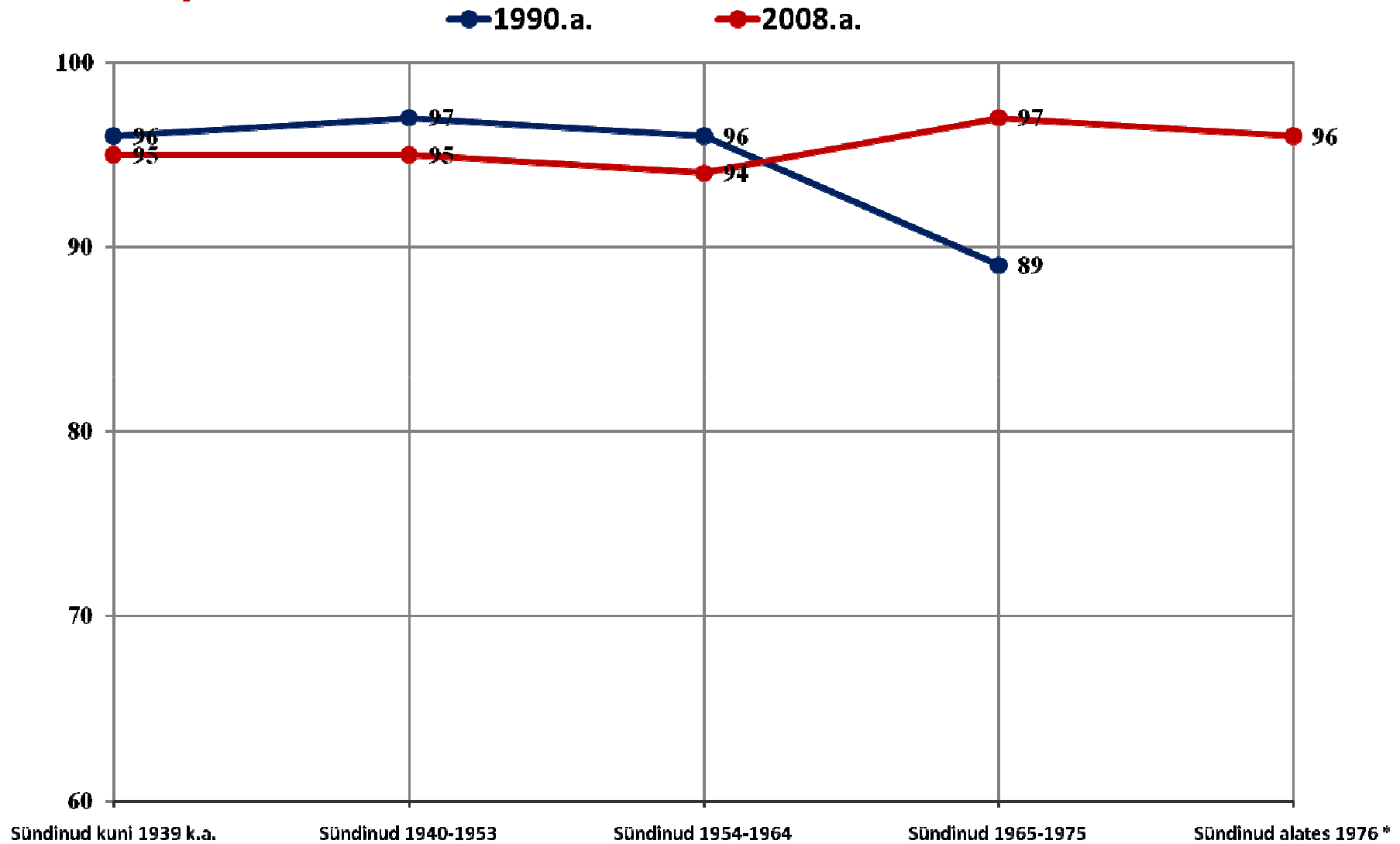

Kui tähtis on TÖÖ erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

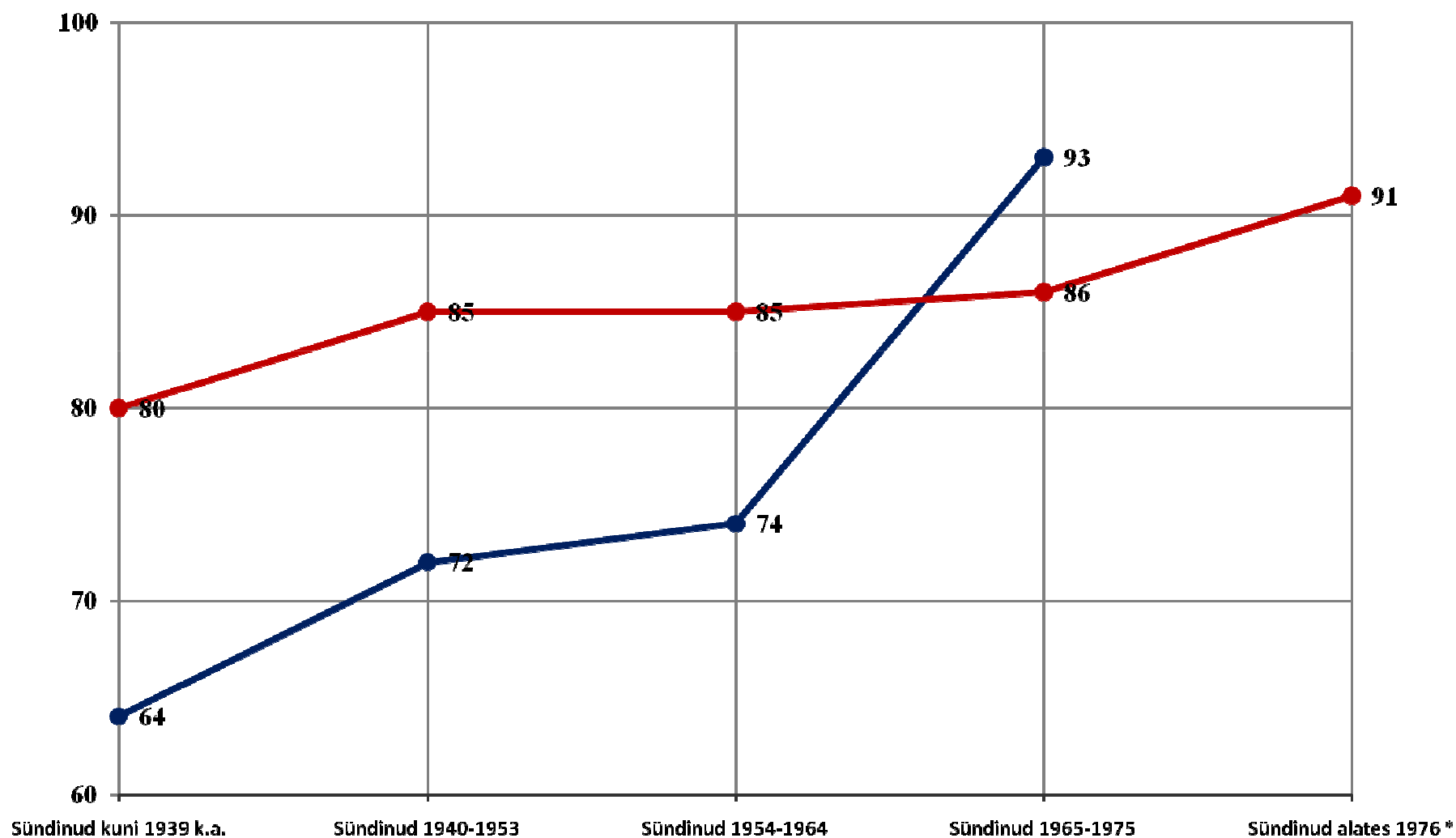
Kui tähtis on PEREKOND erinevate põlvkondade elus? (% , kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kui tähtsad on SÕBRAD, TUTTAVAD erinevate põlvkondade elus? (% „väga tähtis + küllaltki tähtis“)

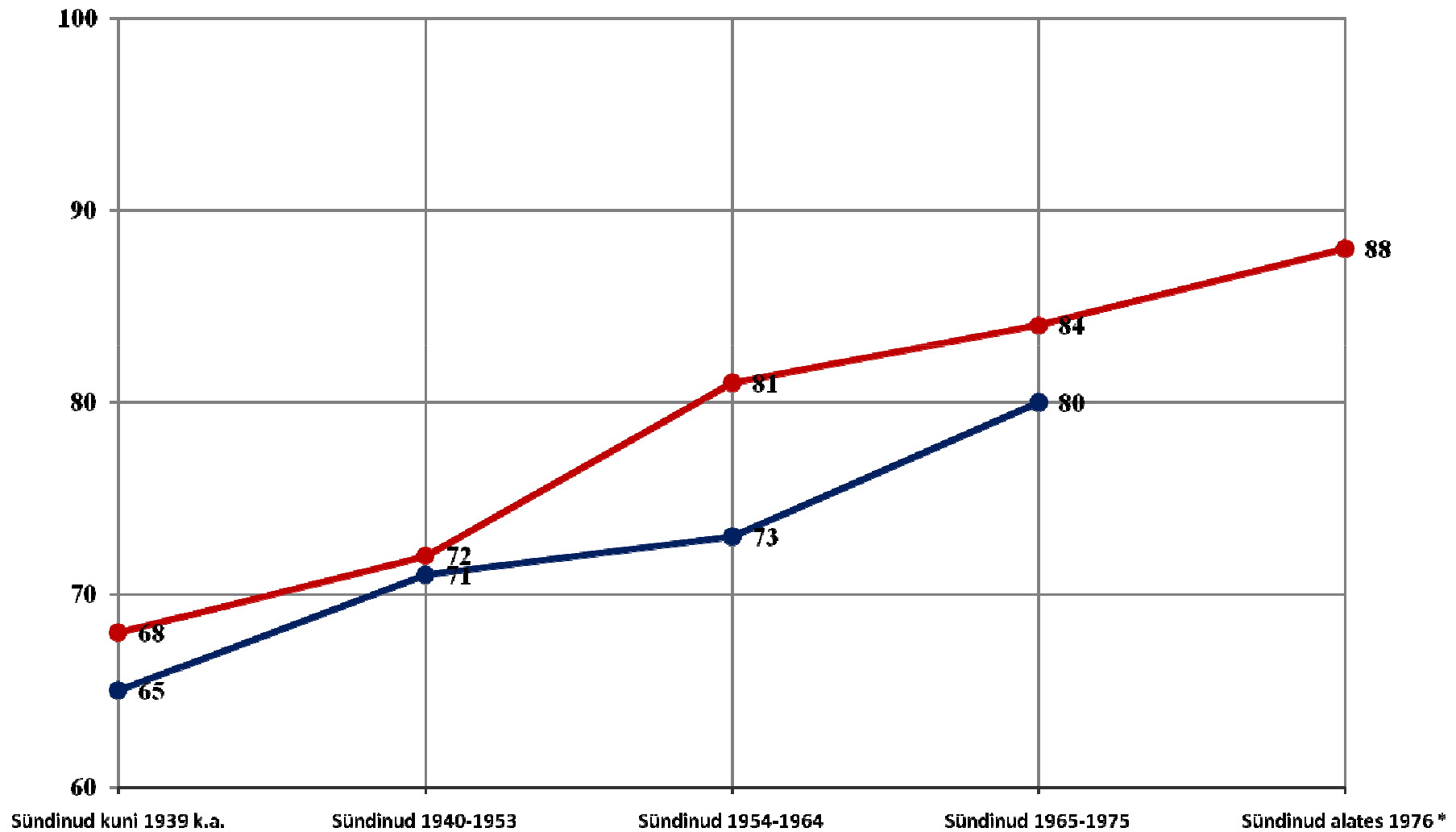
● 1990.a. ● 2008.a.

* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

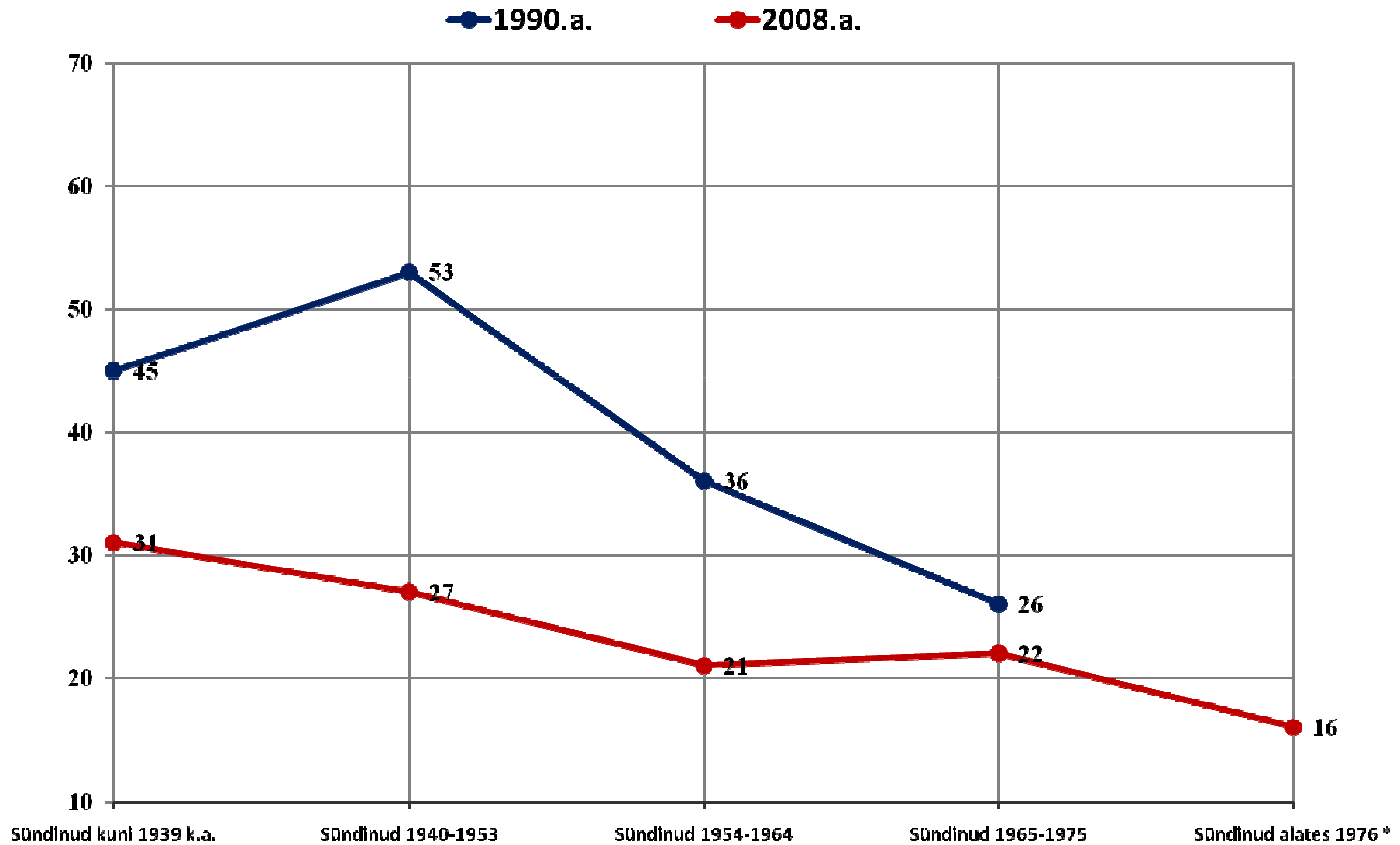
Kui tähtis on VABA AEG erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

● 1990.a. ● 2008.a.

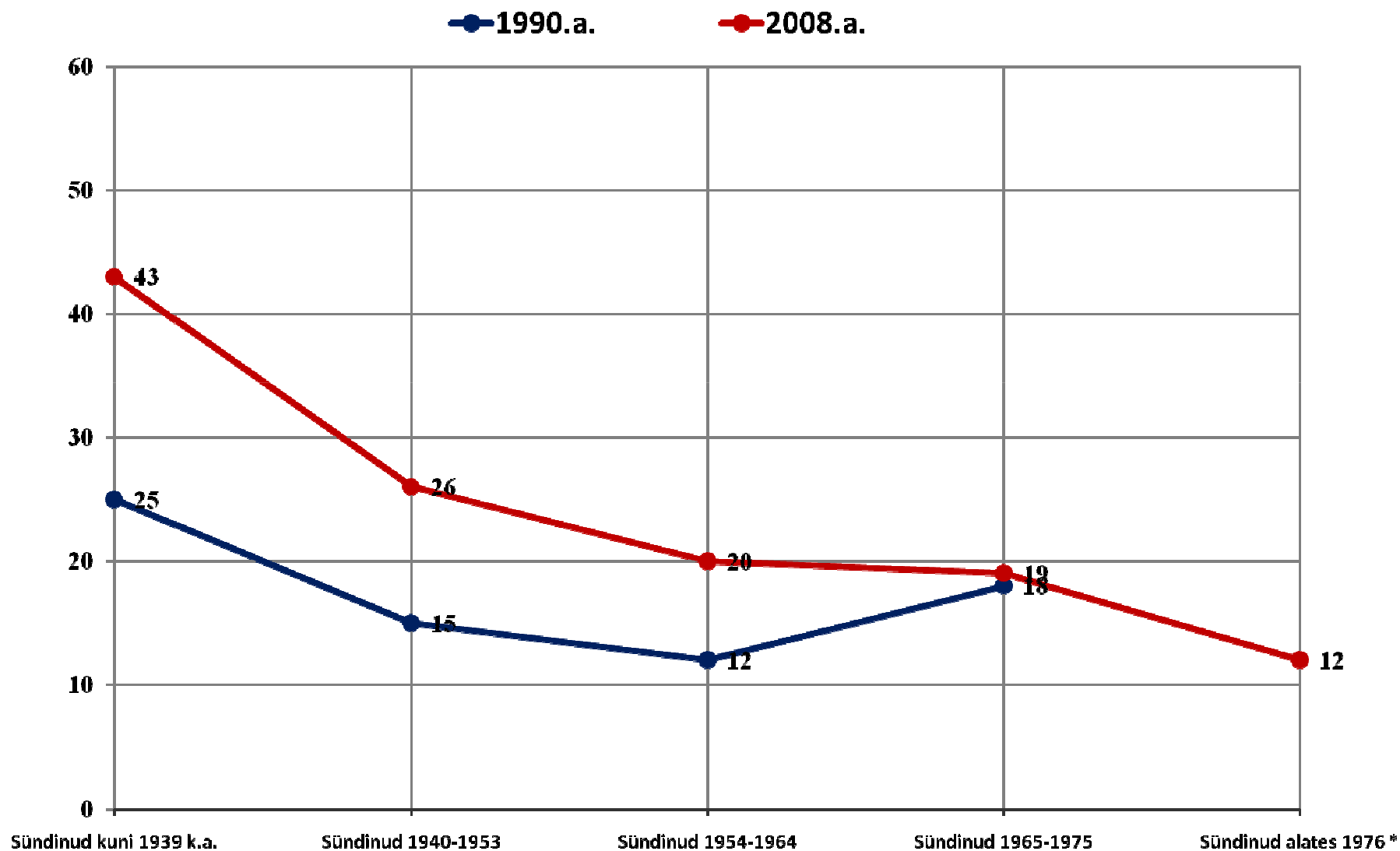
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kui tähtis on POLIITIKA erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

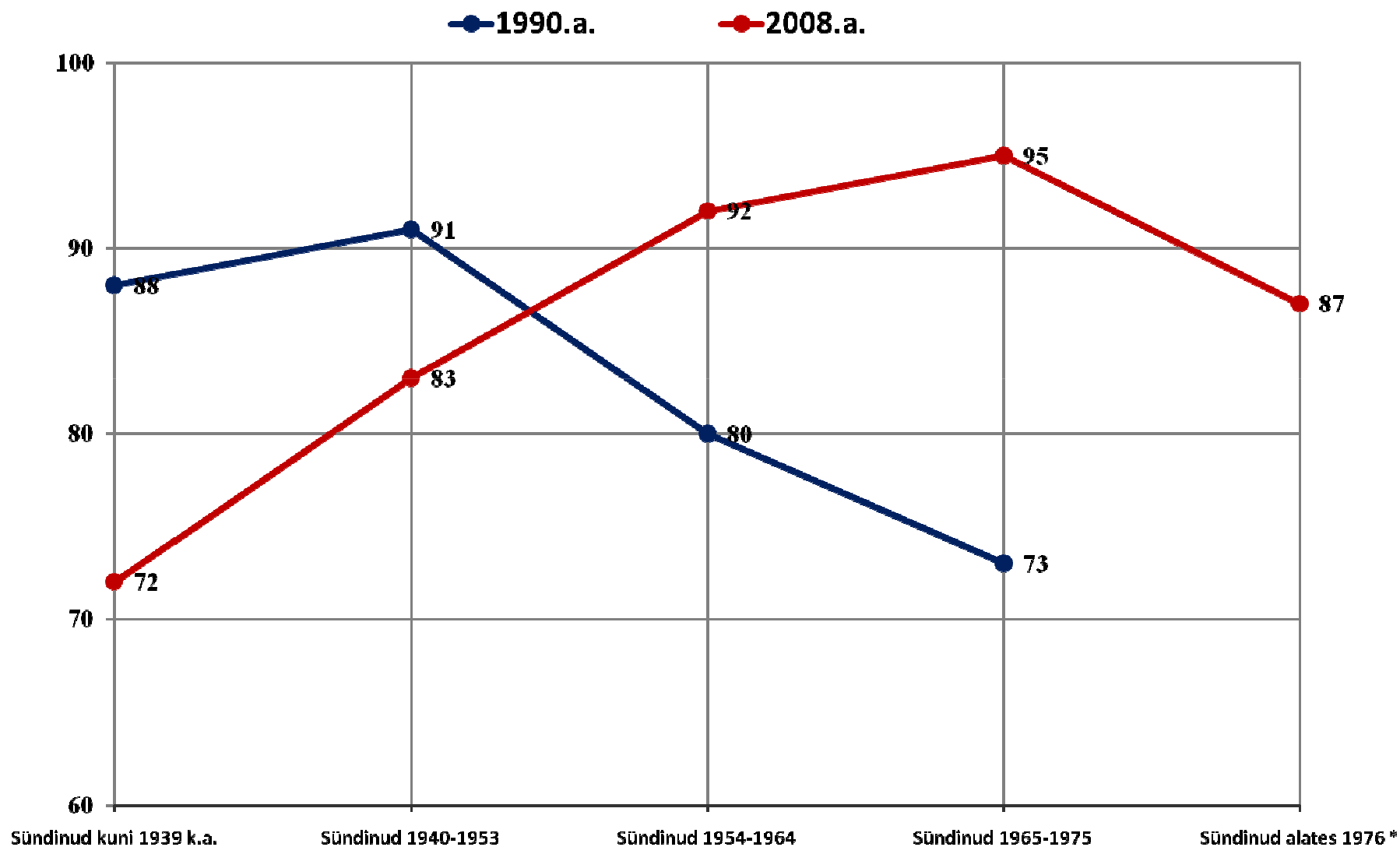
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kui tähtis on RELIGIOON erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

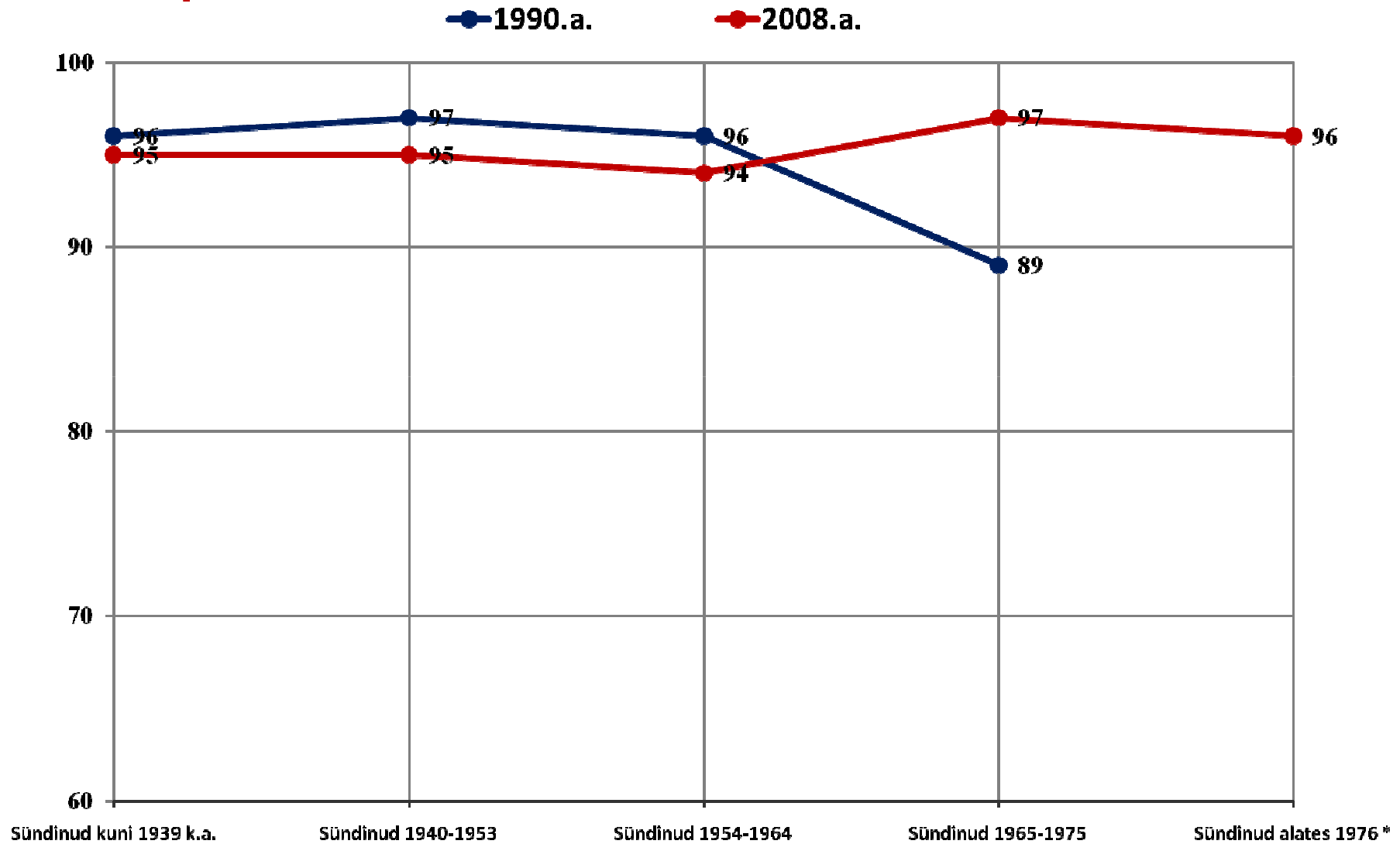
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kui tähtis on TÖÖ erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

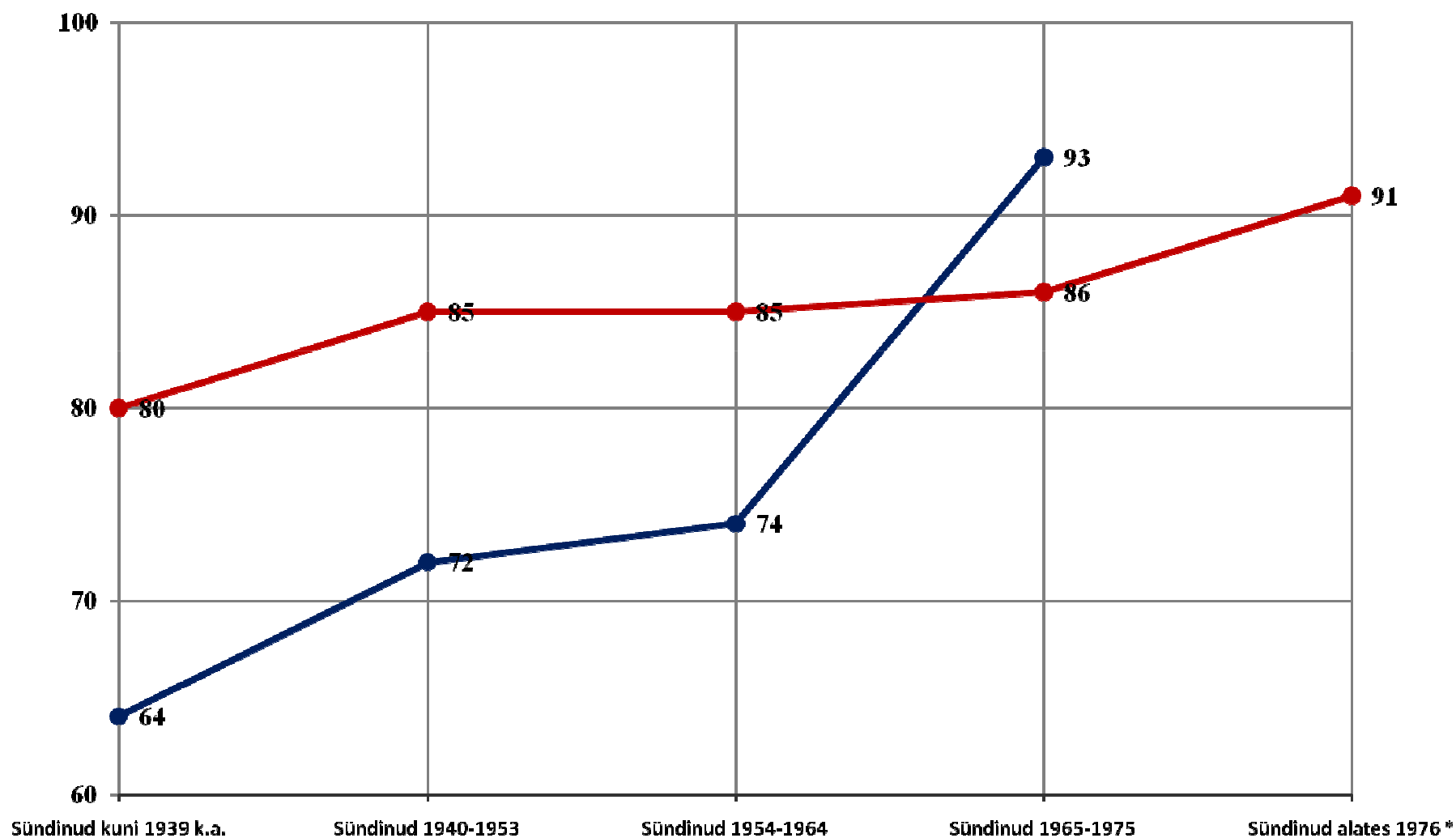
Kui tähtis on PEREKOND erinevate põlvkondade elus? (% , kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kui tähtsad on SÕBRAD, TUTTAVAD erinevate põlvkondade elus? (% „väga tähtis + küllaltki tähtis“)

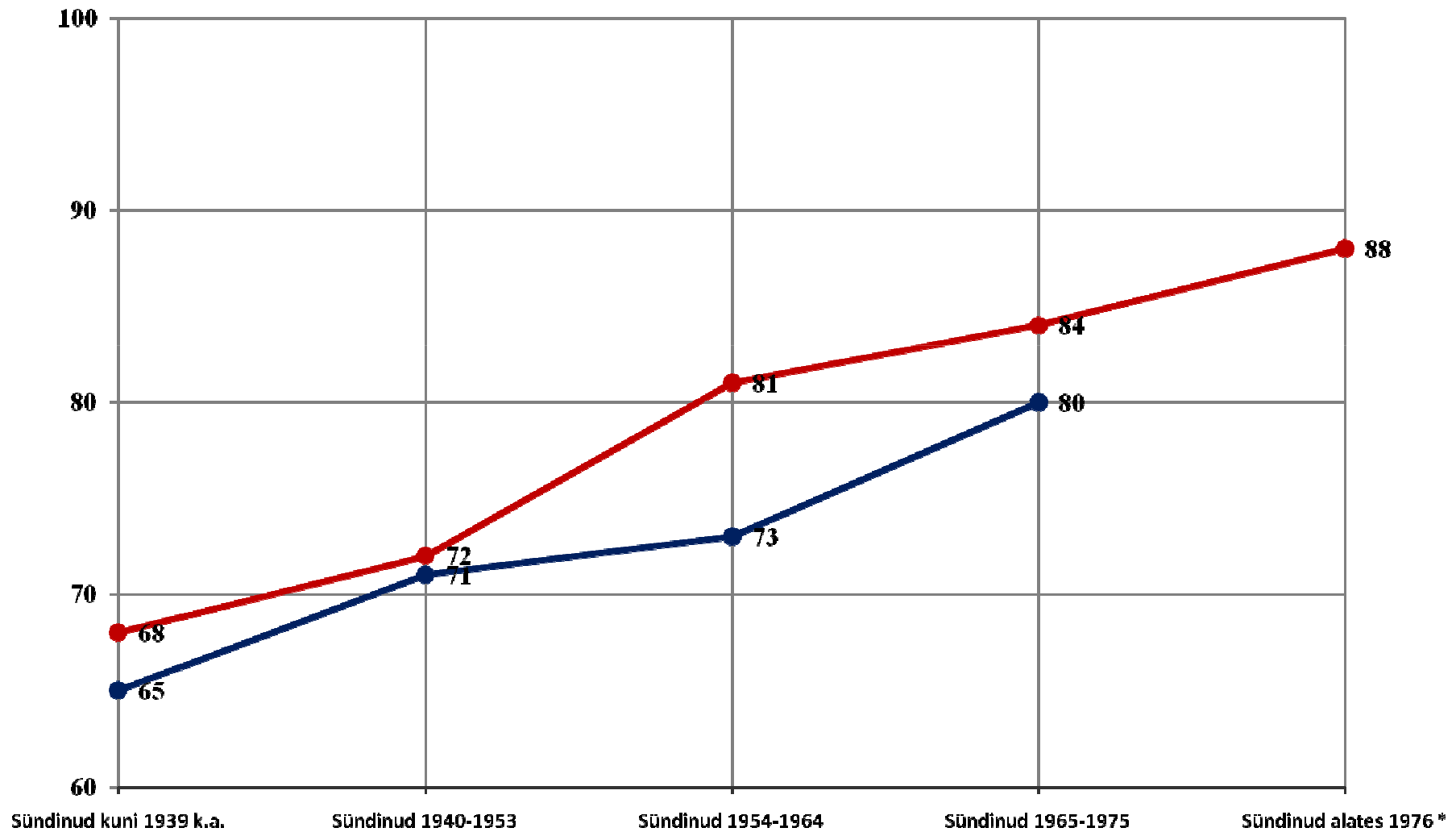
● 1990.a. ● 2008.a.

* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

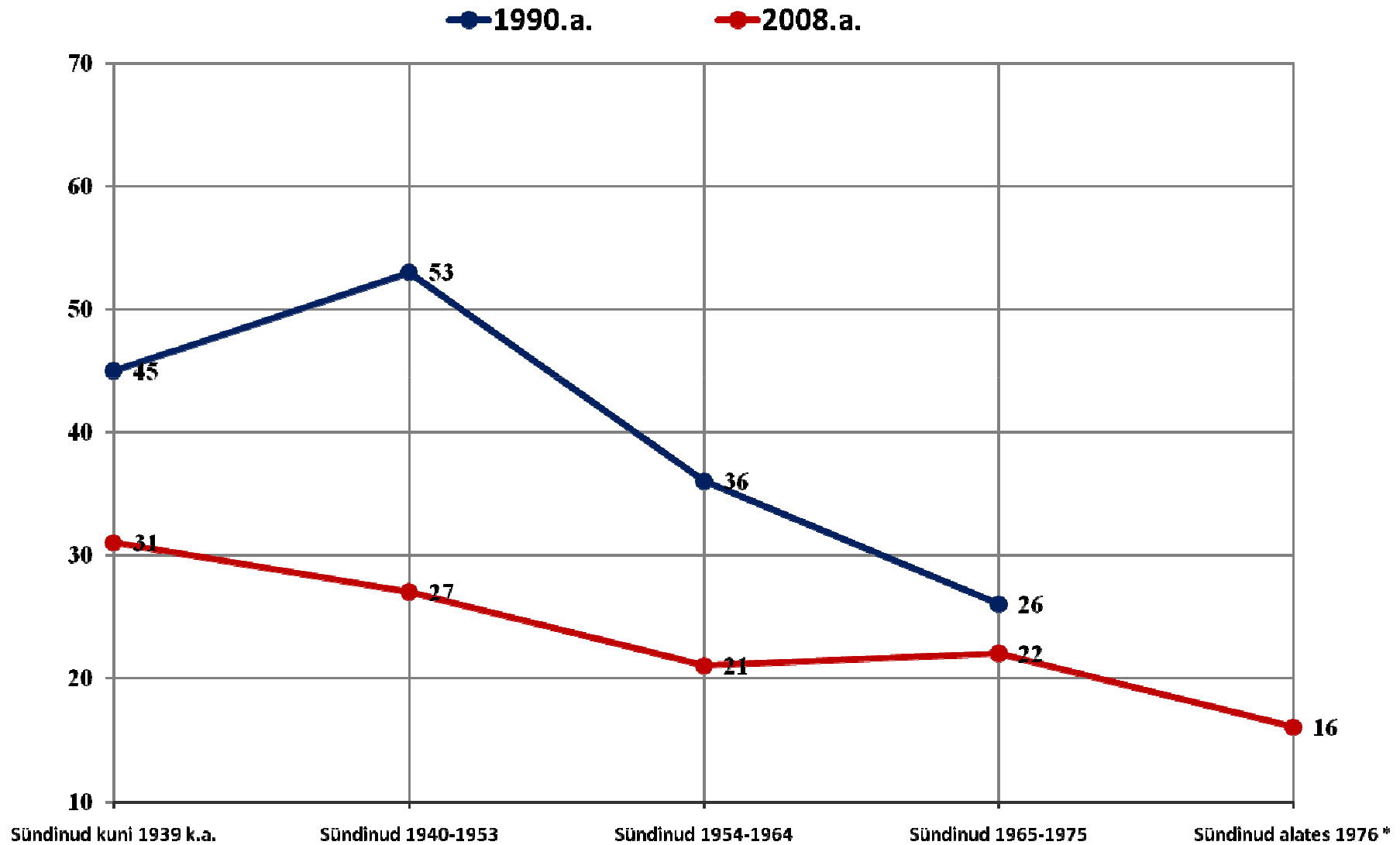
Kui tähtis on VABA AEG erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

● 1990.a. ● 2008.a.

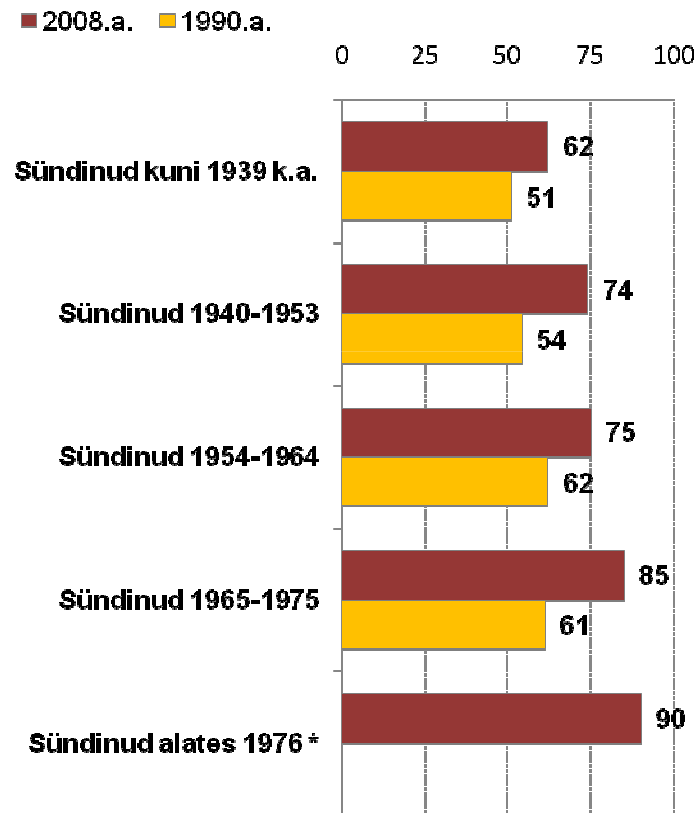
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kui tähtis on POLIITIKA erinevate põlvkondade elus? (% vastajatest, kes vastasid "väga tähtis + küllaltki tähtis")

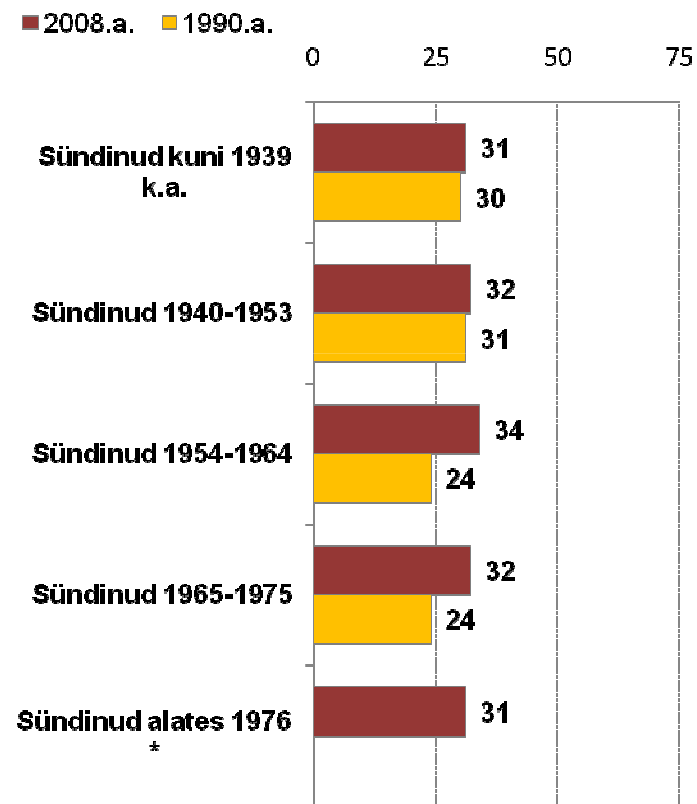
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

Kas võiksite kõiki asjaolusid arvesse võttes öelda, et olete: (% vastajatest, kes vastasid "väga õnnelik + küllaltki õnnelik")

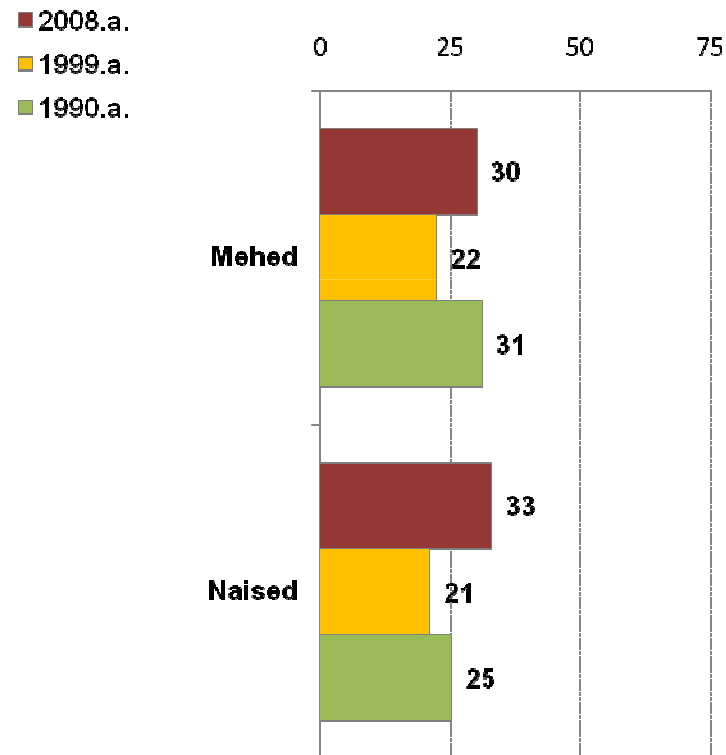
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

...enamikku inimesi võib usaldada (% kõikidest vastajatest)

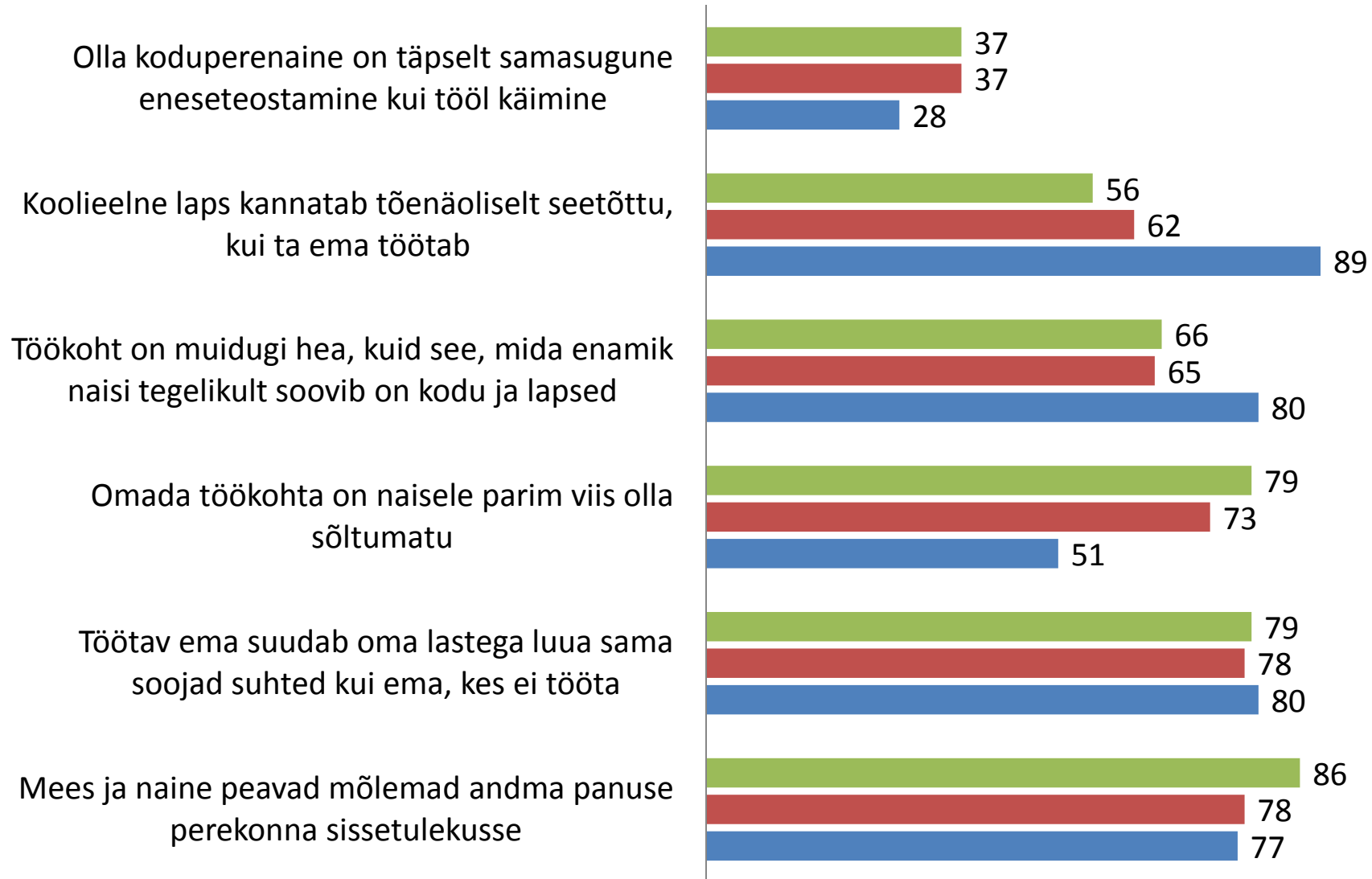
* See grupp ei olnud 1990.a. uuringu valimis

...enamikku inimesi võib usaldada (mehed/naised) (% kõikidest vastajatest)

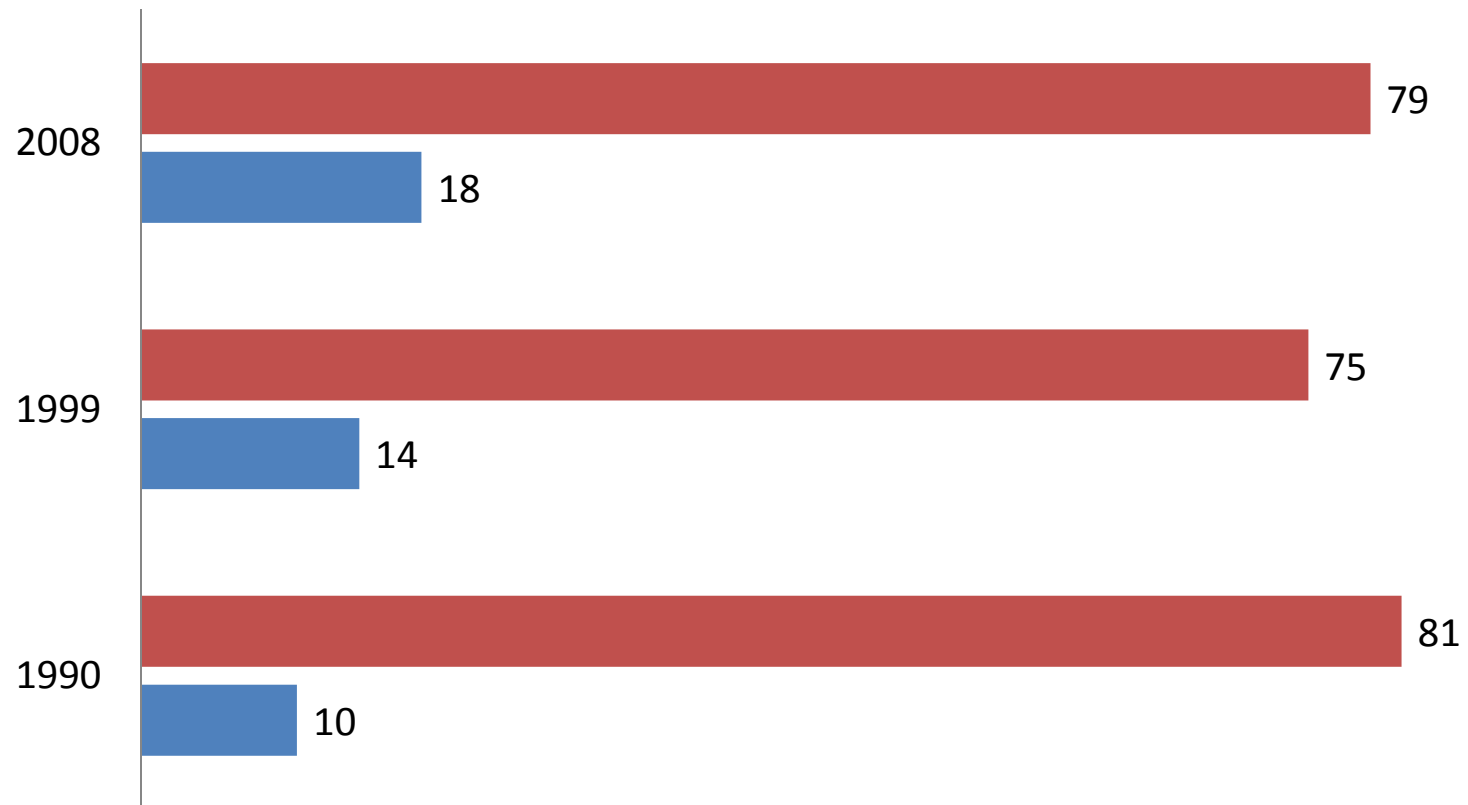
Nõusolek perekonnaelu väidetega

■ 2008 ■ 1999 ■ 1990

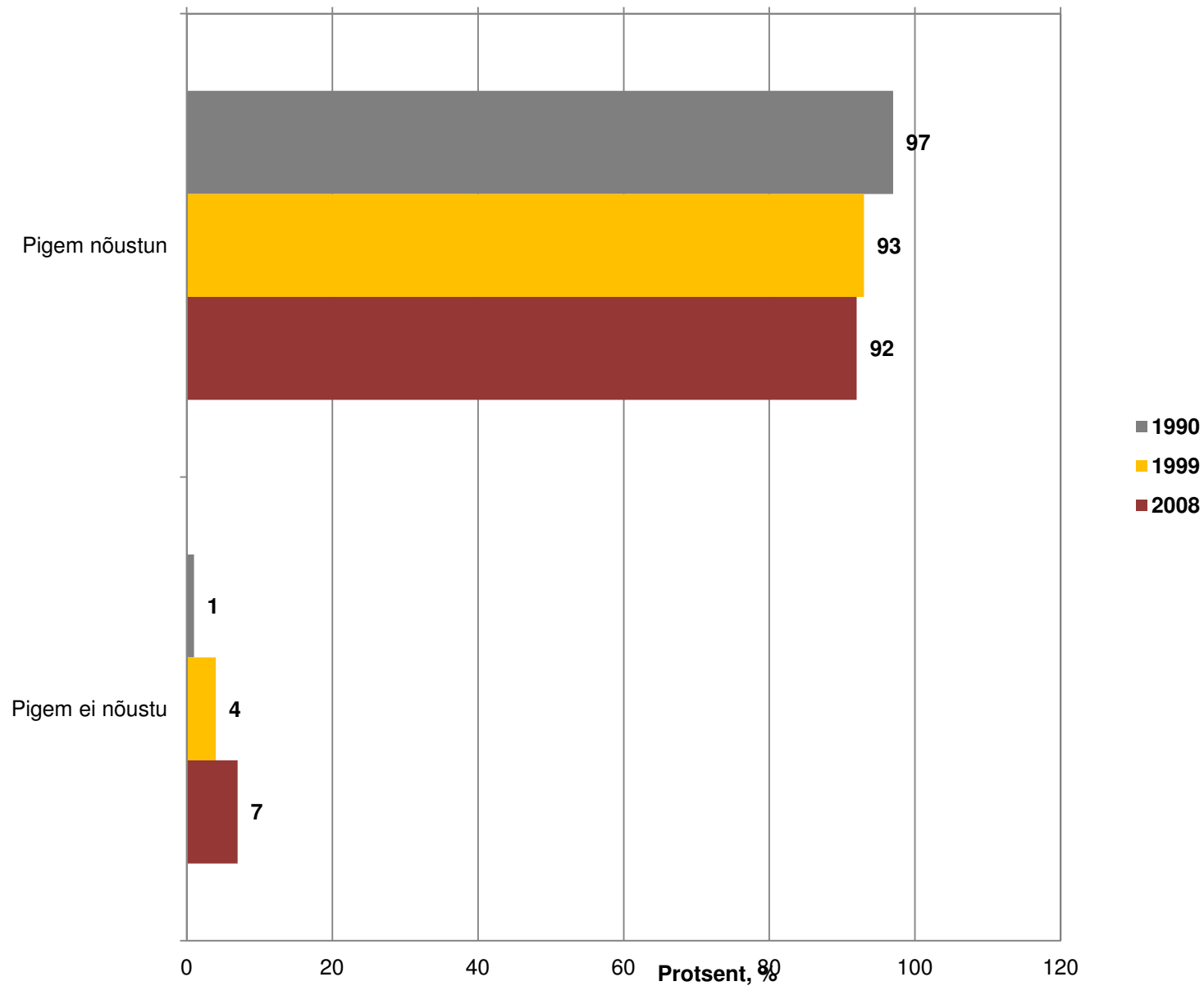

Väide: abielu on iganenud tava

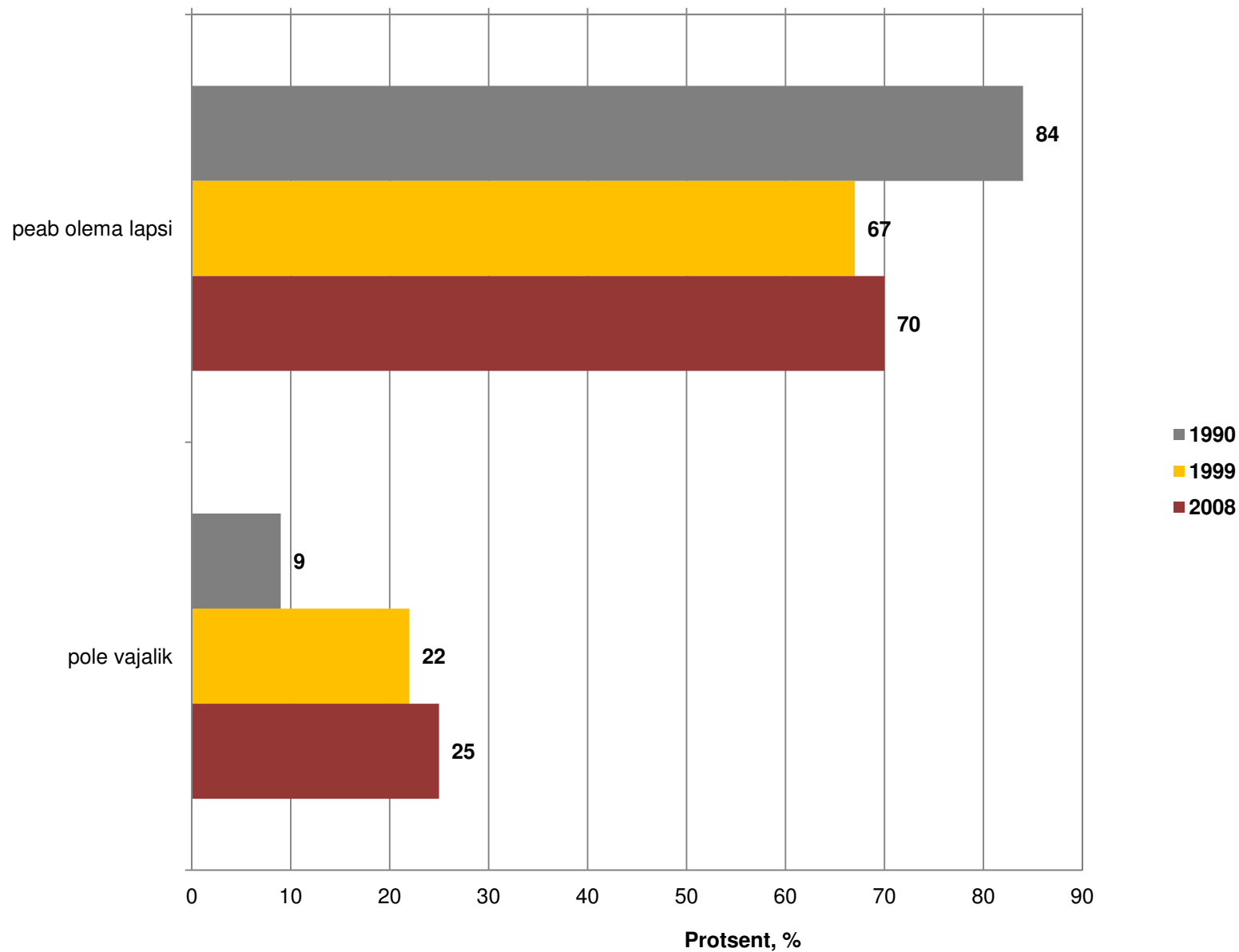
■ Ei nõustu ■ Nõustub

Kas laps vajab õnnelikuks üleskasvamiseks kodu, kus on nii isa kui ka ema

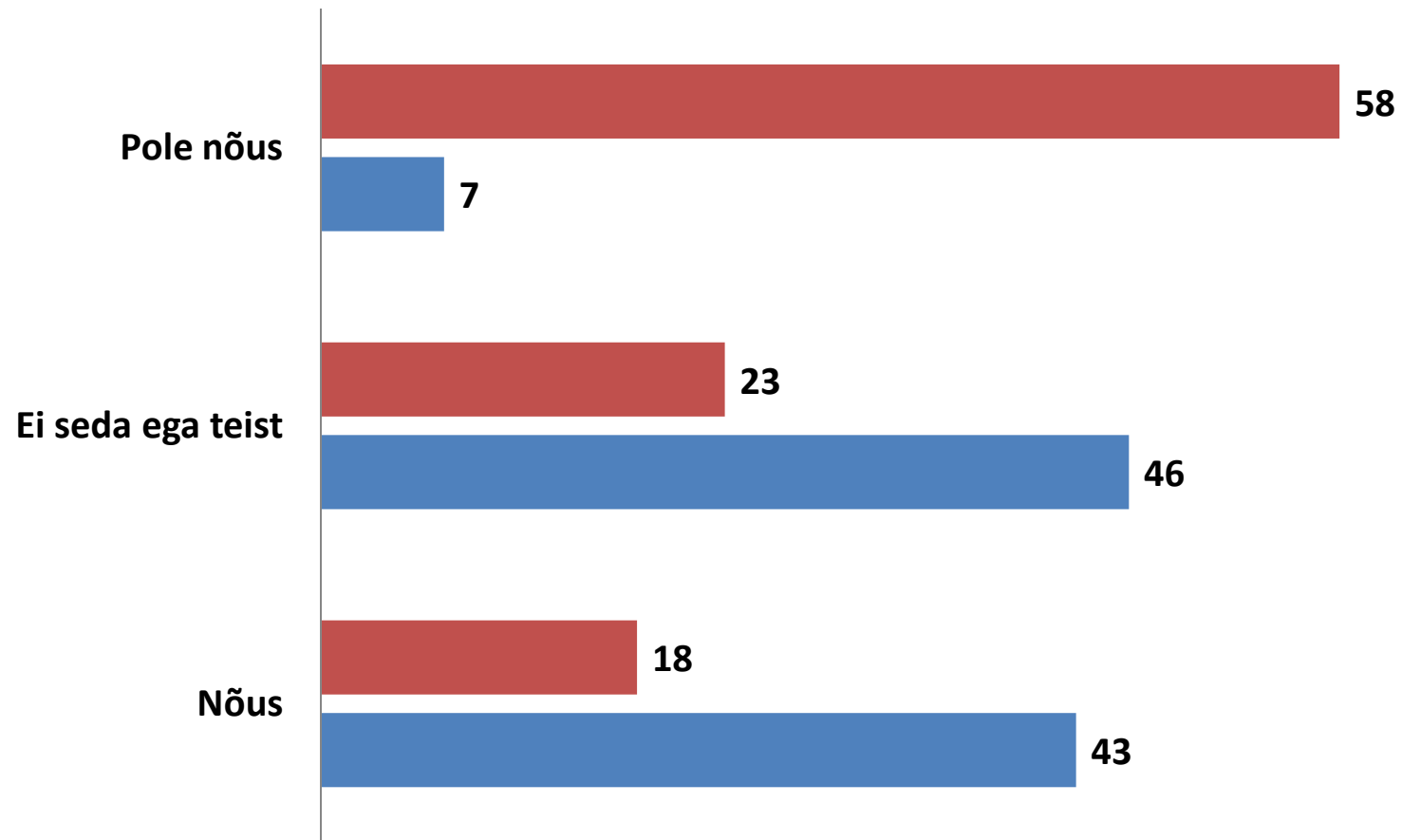

Kas naisel peab olema lapsi, et ennast teostada või pole see vajalik?

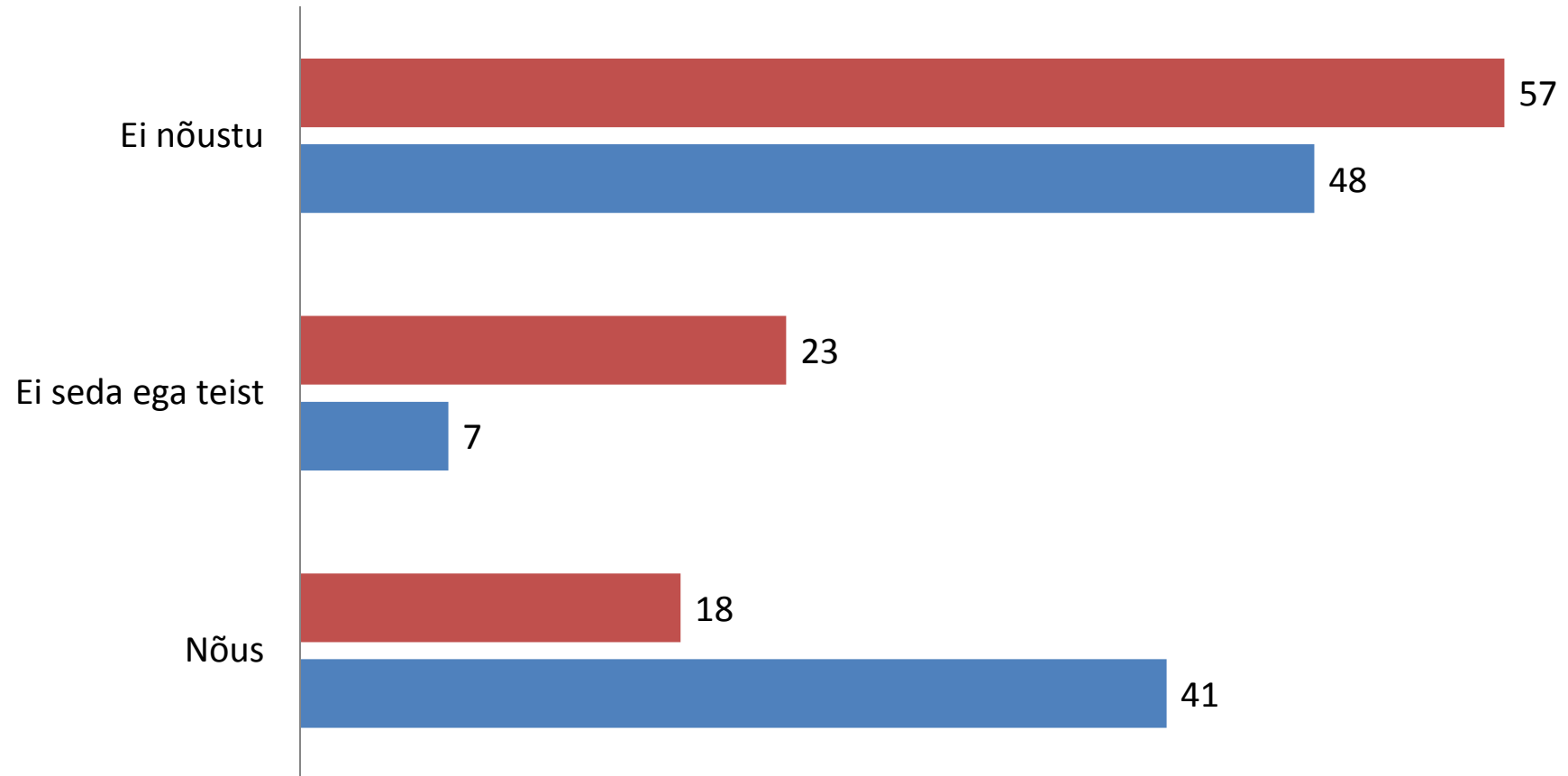
Kui töökohti napib, peab meestel olema suurem õigus töökohtadele kui naistel

■ 2011 ■ 1990

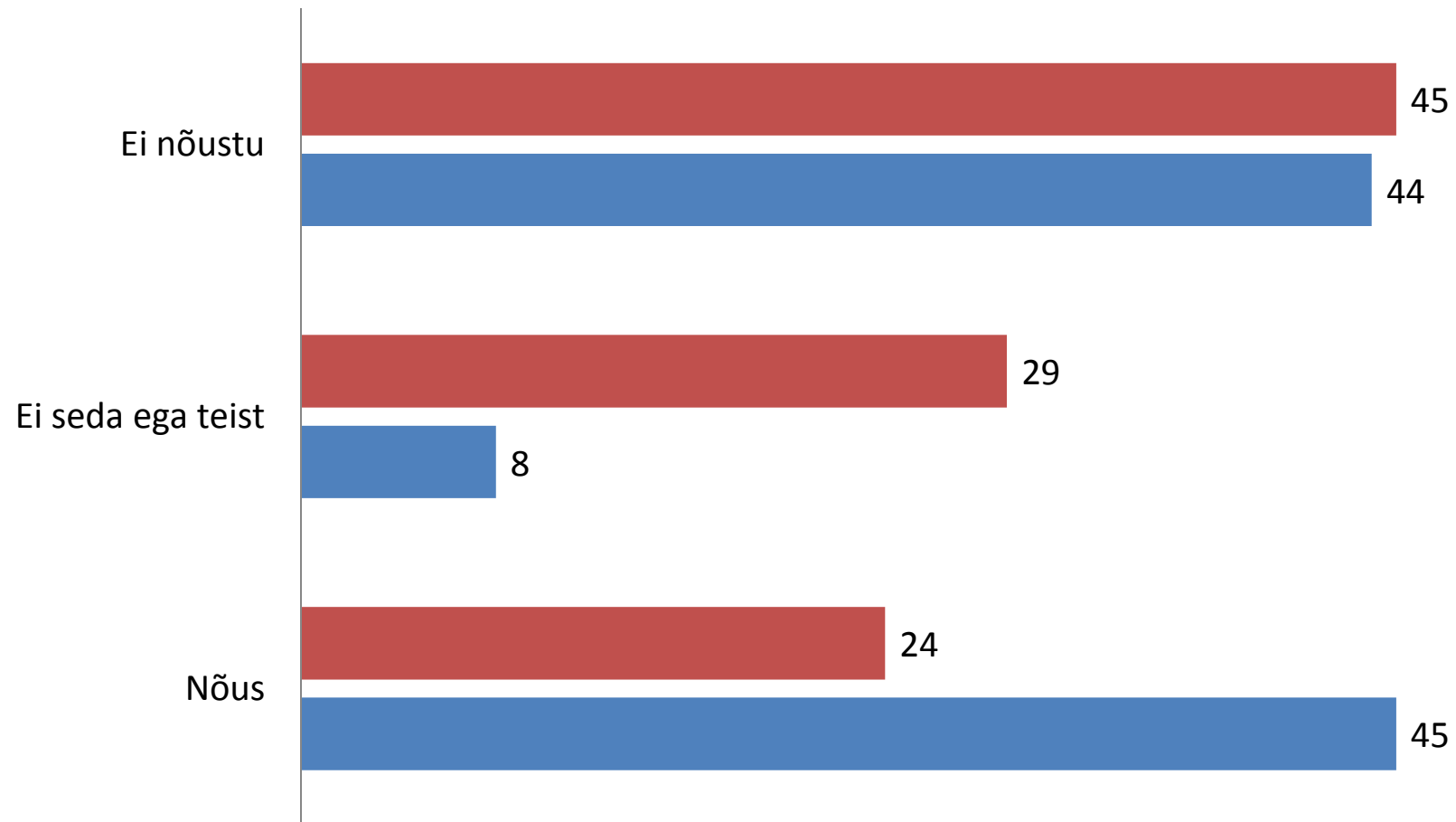
Kui töökohti napib, on meestel suurem õigus töökohtadele kui naistel

■ 2011 naised ■ 1990 naised

Kui töökohti napib, on meestel suurem õigus töökohtadele kui naistel

■ 2011 mehed ■ 1990 mehed

Töökoha roll naise elus

	Tüüp 1	Tüüp 2	Tüüp 3	Tüüp 4	Tüüp 6
Küsitluid 1426	173	173	464	390	226
% küsitluteist	12,1	12,1	32,6	27,3	15,9
Kui töökohti napib, meestel peab olema suurem õigus töökohtadele kui naistel					
Nõus	52	54	0	18	0
Ei seda ega teist	48	45	0	41	4
Ei ole nõus	0	0	100	41	96
Kui naine teenib rohkem kui tema mees, siis peaaegu kindlasti tekivad probleemid					
Nõus	0	25	0	79	2
Ei seda ega teist	25	66	42	21	34
Ei ole nõus	75	9	58	0	64
Omada töökohta on naisele parim viis olla sõltumatu					
Nõus	83	0	100	91	0
Ei seda ega teist	17	76	0	9	66
Ei ole nõus	0	24	0	0	34

Vastaja vanus	I	II	III	IV	V
18-29	15	23	20	18	27
30-44	25	13	28	20	20
45-59	24	28	25	26	22
60-74	24	28	22	26	16
75+	12	8	7	11	5
Vastaja sugu					
Mees	49	66	32	45	43
Naine	51	34	68	55	57
Rahvus					
Eestlane	60	46	75	64	78
Venelane	37	46	24	32	20
Muu	4	8	2	4	2

I Tüüpide kirjeldus

Tüüp (12,1%) – Naise sõltumatuse kinnitaja, kuid pooldab töökohtade eelistamisel mehi

On üldiselt nõus sellega, et naisele on töökoha omamine parim viis olla sõltumatu ja teiste tüüpidega võrreldes ei ole nõus väitega, et naise suurem sissetulek tekitab peres probleeme. Selle taustal paistab antud tüübis silma suur hulk inimesi, kes leiavad, et töökohtade nappuse puhul peaksid töökohad saama eelkõige mehed või neil puudub selgem arusaam arusaam antud küsimuses. Neid seisukohti kalduvad pigem toetama keskealised ja vanemad inimesed.

Tüüp 2 (12,1%)

Naise majandusliku sõltumatuse ning mehest suurema palga saamise tingimustes puudub antud tüüpi kuuluvatel inimestel selge seisukoht, kuid töökohtade saamisel eelistaksid nad pigem mehi. Antud seisukohti toetavad eelkõige keskealised inimesed ja mehed.

Tüüp 3 (32,6%)

Antud tüüpi kuuluvad inimesed on väga selgel seisukohal töökohtade küsimuses. Mitte ükski neist ei ole nõus arvamusel, et töökohtade nappusel korral tuleks eelistada mehi ja samas ühehäälselt pooldavad seisukohta, et naise jaoks on peamiselt sõltumatus kinnituseks töökohta omamine.

Juhtumil, kui naisel peaks mehest olema suurem palk, enam kui pooled tüüpi kuulujatest ei ole nõus sellega, et see tekitab probleeme.

Nimetatud seisukohti toetavad eelkõige nooremad inimesed ja naised.

Tüüp 4 (27,3%)

Antud tüüpi kuuluvatest inimestest jagavad küllalt selget arusaama, et naise sõltumatus pandiks on töökohta omamine ning et mehega võrreldes kõrgem palk naisel tekitab probleeme. Nad kalduvad pigem arvama, et mehi ei tuleks töökohtade jagamisel eelistada.

Sellist mõtteviisi pooldavad nii keskmise kui ka vanema põlvkonna esindajad

Tüüp 5

Antud tüüpi kuuluvad inimesed on väga selgelt väljendanud oma hoiakut, et töökohtade nappuse korral ei tuleks mehi eelistada. Nad kalduvad pigem mitte toetama seisukohta, et naise kõrgem palk tekitab probleeme. Küsimuses, kas naise sõltumatuse garantiiks nad kas ei oma selget seisukohta või teiste tüüpidega võrreldes kalduvad antud väidet mitte toetama.

Sarnast ilmapilti jagavad eelkõige nooremad inimesed ja pigem naised.

Naisele sobivad rollid

	Tüüp 1	Tüüp 2	Tüüp 3	Tüüp 4	Tüüp 5
Küsitletuid 1426	396	66	590	196	177
% küsitletuist	27,8	4,6	41,4	13,7	12,4
Üldiselt mehed sobivad paremini poliitilise liidri rolli kui naised					
Täiesti nõus	26	0	0	25	46
Pigem nõus	54	33	0	75	53
Pigem ei ole nõus	19	52	59	0	1
Üldse ei ole nõus	1	15	41	0	0
Ülikooliharidus on olulisem poisi kui tüdruku jaoks					
Täiesti nõus	0	20	0	0	33
Pigem nõus	0	80	0	0	67
Pigem ei ole nõus	58	0	29	50	0
Üldse ei ole nõus	42	0	71	51	0
Üldiselt meestest saavad paremad ärijuhid kui naistest					
Täiesti nõus	20	0	0	0	40
Pigem nõus	80	20	2	0	57
Pigem ei ole nõus	0	68	47	78	0
Üldse ei ole nõus	0	12	51	22	0

	I	II	III	IV	V
Vastaja vanus					
18-29	21	20	23	17	19
30-44	21	12	28	28	15
45-59	24	26	25	21	28
60-74	25	36	16	25	29
75+	8	6	7	10	10
Vastaja sugu					
Mees	52	41	36	41	57
Naine	48	59	64	59	43
Rahvus					
Eestlane	55	80	75	74	51
Venelane	40	18	23	22	42
Muu	5	2	2	4	6

Tüüp 1 (27,8%)

Sellesse tüüpi kuuluvad inimesed kalduvad valdavalt arvama, et mehed sobivad poliitilise ning äri-mehe rolli paremini kui naised, kuid nad ei ole soostu arvamusega, et ülikooliharidus on poisi jaoks olulisem kui tüdruku jaoks.

Vanuseliselt puuduvad erisused. Siiski meeste osatähtsus on antud tüüpi kuulujate osas keskmisest veidi suurem. Keskmisest rohkem kuulub siia ka venelasi ning siit tulenevalt tunduvalt vähem eestlasi.

Tüüp 2 (4,6%)

Teise tüüpi kuuluvad inimesed kalduvad pigem mitte toetama seisukohta, et mehed sobivad poliitilise liidri rolli paremini kui naised ning et mehed on paremad ärijuhid. Samas on nad väga kindlalt seisukohal, et poisile on ülikooliharidus olulisem kui tüdruku jaoks.

Taolist seisukohta toetavad enim inimesed vanuses 60-74 aastat, keskmisest enam naised. Mitte üheski teises tüübis ei ole sedavõrd palju naisi kui antud grupis.

Tüüp 3 (41,4%)

Antud tüüpi kuuluvad inimesed on väga selgel seisukohal: mehed ei ole ega pea olema mitte üheski positsioonis eelistatavad.

Antud tüüpi koosseisus noorem põlvkond kõige enam ning üle 60 aastaseid kõige vähem. Naiste osakaal teiste tüüpidega võrreldes on siin suurim. Rahvuslik koosseis on keskmine.

Tüüp 4 (13,7%)

Antud tüüpi kuuluvad inimesed on pehmel moel nõus tunnistama, kuid mitte väga kindlal moel meeste paremat sobivust poliitilise liidri rolli täitjana, kuid ülejäänud küsimustes ei nähta meeste eeliseid. Kui eksisteeriks vastusevariant – ei seda ega teist, siis sellesse tüüpi kuuluvad inimesed tõenäoliselt valiksid suure tõenäosusega selle. Toetajaskond kaldub olema pigem vanemapoolne ja naisigi leidub keskmisest mõnevõrra rohkem. Rahvuslik koosseis ei determineeri antud suhtumisi. Taolist vaatenurka toetab kõige vähem vanusegrupp 18-29 aastat.

Tüüp 5

Antud tüüpi kuuluvad inimesed on selgelt meeste rolli eeliseisust lugu pidavad nii poliitikas, hariduses kui ka majanduses. Taolist vaatenurka toetaad tugevalt eelkõige mehed ja üle 48 aastased inimesed. Mitte üheski teises tüübis ei ole sedavõrd vähe 18-44 aastaseid. Mitte üheski teises tüübis pole nii palju mitte-eestlasi nagu antud tüübis, kuid siiski, 51% tüübi koosseisust moodustavad mehed.